

i-Tree Nederland

Klaar om uit te rollen

10 jaar geleden waaiden de eerste berichten over i-Tree over uit de VS. Nu een aantal gemeenten, adviesbureaus, onderwijs- en onderzoeksinstituten de handen ineen heeft geslagen, ligt het fundament onder i-Tree Nederland. I-Tree Nederland moet nog groeien maar niets houdt ons tegen om het nu al volop te gaan gebruiken.

Modules

Dorien Nooitgedagt en Tom Verstraten zijn twee jonge onderzoekers die de vertaalslag naar de Nederlandse waarden mee vorm hebben gegeven. Dorien is twee jaar geleden afgestudeerd aan Van Hall Larenstein en Tom studeerde twee jaar geleden af als toegepast bioloog aan de HAS Hogeschool in Den Bosch. Beiden hebben een gezond kritische houding en weten te benoemen waar we als vakwereld nog aan moeten trekken én hoe we i-Tree nu moeten inzetten. Doel van i-Tree is om de waarde van bomen aan te tonen. 'En dat is al lastig' zegt Dorien. 'Aan de waarde van bomen kleven heel veel aspecten en i-Tree heeft veel verschillende toepassingsmogelijkheden.' Die zijn in i-Tree zoveel mogelijk gevat in de diverse modules. In Nederland is ervoor gekozen om te starten met de modules die het meest van toegevoegde waarde zijn én waarvoor we kengetallen kunnen toepassen, zodat waarden concreet worden. Dat zijn i-Tree Eco, i-Tree Canopy en i-Tree Hydro. Deze modules haken het meest aan bij de actuele klimaatopgaven waarbij we de waterhuishouding en de CO₂-vastlegging beter moeten managen. Een i-Tree-project in Haarlem brengt bijvoorbeeld waterstromen en vervuilende stoffen in het water in kaart.

Dorien en Tom naast een Amerikaanse eik. Van deze eik is bekend dat deze 1084 m² bladoppervlak heeft, 80 kg/jaar CO₂ afvangt, inmiddels al een CO₂-voorraad van 7345 kg heeft opgeslagen in de houtige delen (de cumulatie van de voorgaande jaren), 1074 gram luchtverontreiniging/jaar afvangt en 3 kuub/jaar water afvangt. De berekeningen staan op het bord aan de boom.

De verwerking van aangeleverde data gaat inmiddels razendsnel

Maatschappelijke aspecten

De invoering van Nederlandse parameters in het programma kost veel tijd. Dat is een belangrijke reden waarom niet alle modules direct zijn opgepakt. Tom noemt als belangrijk aspect dat de methode volledig transparant is en dat de waarden voor iedereen herleidbaar zijn.

Uit de pilot noemt Dorien een aantal waarden in euro's van CO₂-vastlegging en verkoeling. Een snelle rekensom leert dat het beheer van de bomen meer kost dan wat de bomen opbrengen. Kun je hiermee wel de boer op? Dorien benadrukt dat met één module slechts een deel van de baten van een boom in beeld wordt gebracht. Bovendien zijn die baten vooral vermeden kosten, zoals de kosten die niet gemaakt hoeven te worden om water te zuiveren of om airco's te laten draaien. i-Tree is met name geschikt om vergelijkingen en beter onderbouwde afwegingen te maken. Zo kan de toekomstverwachting van een laan in kaart worden gebracht om te bepalen wat het beste moment en de beste manier is om tot vervanging over te gaan. Nu wordt daarvoor vaak de BVC als onderbouwing gebruikt. Die brengt feitelijk slechts de beheerkosten en veiligheid in beeld. Met i-Tree worden hieraan de maatschappelijke aspecten van bomen toegevoegd. Zo kan beter gestuurd worden op een effectiever bomenbestand.

Resultaatsverplichting

Toch rijst ook de vraag of het inzichtelijk maken van de waarden van bomen ook niet tégen een evenwichtig boombeheer gebruikt kan worden. De argumenten voor vervanging kunnen ook gebruikt worden als argumenten voor behoud. Iedere boom telt immers mee. Het klopt dat er altijd argumenten zijn voor behoud én argumenten voor kap. i-Tree kan helpen om het omslagpunt van minder meeropbrengsten te bepalen. Hierbij kan dan weer een duidelijke link gelegd worden met assetmanagement.

Er is al heel veel mogelijk met i-Tree en de verwerking van aangeleverde data gaat inmiddels razendsnel. De voorbeelden beperken zich nu nog tot de pilotgemeenten en er wordt gestoeid met de vraag hoe de beschikbare data en metingen breed toepasbaar gemaakt kunnen worden voor meer gemeenten. Welke behoeften zijn er vanuit de dagelijkse en politieke vraagstukken? Hiervoor zijn wel veel ideeën. Zoals het stellen van meer concrete eisen bij de investeringen in groen bij de inrichting van bedrijventerreinen. Die zijn nu vaak slechts kwantitatief. Met i-Tree kan aan het groen een duidelijke resultaatsverplichting worden verbonden. Samen moeten we verder op zoek naar een goede verbinding van vraag en aanbod. Niet alleen om bomen effectiever te beheeren, maar vooral om bomen een meer prominente rol te laten spelen in de klimaatopgaven.

